

Nat – 4- 2023

din 25.01.2023

Către Ministerul Economiei, Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Aviz cu privire la proiectul Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023 pe domeniul „Economiei și Antreprenoriatului”.

Consiliul Național al Tineretului din Moldova este o organizație umbrelă care reprezintă vocea tinerilor din Moldova prin prisma a 38 de organizații de tineret cu statut de membru.

Cu referire la proiectul Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023 pe domeniul „Economiei și Antreprenoriatului”, Consiliul Național al Tineretului din Moldova susține în continuare promovarea programelor, precum și continuarea reformelor și acțiunilor ce vor spori numărul de beneficiari și creșterea accelerată a productivității muncii.

Din acest considerent, Consiliul Național al Tineretului din Moldova vine cu o serie de recomandări pe *proiectul Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023 pe domeniul „Economiei și Antreprenoriatului”*:

Recomandări:

- **Stagii de practică în instituțiile de stat plătite pentru tineri**

În prezent, stagiile sunt efectuate în scopul îndeplinirii unor planuri educaționale și constituie o obligație în scopul obținerii unei diplome, calificări, etc. Desfășurarea stagiilor de practică cu neglijarea Planului-cadru pentru învățământul superior, determină omisiunea rolului primordial al stagiilor de dezvoltare a unor abilități și competențe practice, necesare pentru angajare. La acest compartiment, legislația națională nu prevede reglementarea stagiilor de practică plătite și nici majoritatea companiilor private nu satisfac aceste necesități, odată ce ofertantul va oferi stagii de practică plătite, concurența de aplicare la stagii va crește semnificativ, totodată va crește și calitatea serviciilor prestate de către stagiar, oferind tinerilor oportunitatea atât să învețe cât și să câștige un salariu lunar. Dezvoltarea și asigurarea unui cadru legal calitativ pentru efectuarea unui stagiului, cu criterii bine definite, cu un sistem de asigurare a unui minim de calitate și o protecție atât a stagiului cât și a angajatorului sunt condiții esențiale pentru dezvoltarea unor stagii eficiente, ce asigură atât tranziția de la educație la muncă cât și recalificarea sau profesionalizarea angajaților.

Stagiile sunt răspândite la nivel internațional și ajută tinerii să-și găsească calea profesională.

Așa cum, proiectul de Lege cu privire la Stagiile Plătite se referă doar la sector public, *recomandăm* ca practica să fie posibilă și la autorități ale administrației publice locale de nivel întâi și doi și în sectorul privat. Mai mult ca atât, raționamentul acestei inițiative rezidă din aceea că acesta va asigura descentralizarea oportunităților de stagiere și la nivel local/raional.

- **Tinerii NEET**

Excluziunea educațională și ocupațională a tinerilor este legată cu un șir de probleme și riscuri, precum și unele consecințe negative pe termen lung: reproducere culturală a sărăciei, comportament deviant, probleme de sănătate, infantilism social etc.

Actualmente, tinerii sunt afectați de multe fenomene care influențează negativ asupra dezvoltarea lor. Ei sunt expuși la multe fobii, frustrări și lipsă de motivație. Din acest considerent, este foarte important ca tinerii să fie informați despre tendințele pieței muncii, ce presupun diferite profesii și cum să-și aleagă corect una.

Recomandăm, ca în Planul Național să fie introdusă o prioritate aparte pentru Tinerii NEET, se subliniază importanța colaborării dintre societatea civilă și autorități, pentru crearea parteneriatelor locale și identificare nevoilor tinerilor NEET, a profilului psihologic al acestora, dar și crearea oportunităților de dezvoltare și angajare a lor în câmpul muncii. Sugerăm să fie elaborată strategie de comunicare și o metodologie de identificare a Tinerilor NEET, pentru a reduce risc de excluziune socială și pentru a aduce plus valoare pentru tinerii NEET.

- **Program de suport pentru angajarea refugiaților**

Republica Moldova la rândul său acordă maximă asistență refugiaților din Ucraina. Deoarece nu este clar cât va dura războiul din Ucraina, este cazul de a vedea care sunt capacitățile și posibilitățile statului Republica Moldova pentru asigurarea integrării socioeconomice ulterioare, posibil și până la naturalizarea deplină, ale unor categorii de refugiați.

Incertitudinea privind evoluția războiului din țara vecină, dar și ținând cont de specificul categoriilor de refugiați din Ucraina, ar fi relevant de a crea oportunități privind integrarea socioeconomică reușită a acestora, în perspectivă de lungă durată în Republica Moldova.

În această ordine de idei, ca o soluție *recomandăm*, inițierea programului de suport pentru angajarea refugiaților. Scopul căreia va fi identificarea și crearea oportunităților de angajare pentru refugiați și de a contribui, în același timp, la atenuarea deficitului cronic de forță de muncă în toate sectoarele de muncă.

- **Antreprenoriat social ca instrument de angajare grupului social vulnerabil**

În Republica Moldova dezvoltarea întreprinderilor sociale a devenit o prioritate națională odată cu adoptarea de către Parlamentul Republicii Moldova a Strategiei pentru Dezvoltarea

Consiliul Național
al Tineretului din Moldova

Societății Civile pentru anii 2012-2015 și a Planului de Acțiuni. În acest context, susținem eforturile comune ale autorităților publice și ale actorilor neguvernamentali în edificarea unui cadru legal și fiscal propice pentru economia socială în țară

Recomandăm, ca Ministerul Economiei să fie preocupat în 2023 de două aspecte importante: Simplificarea procedurii de înregistrare pentru întreprinderile sociale și întreprinderile sociale ale de inserție; Aprobarea Programului de finanțare și mentorat pentru întreprinderi sociale. Protecția Refug.

- **«Start pentru Tineri»**

Programul Start pentru Tineri are ca obiectiv promovarea antreprenoriatului în rândul generației tinere pentru sprijinirea integrării socio-economice. *Recomandăm*, ca inițiativa de suport antreprenorial să ofere facilități extinse în vederea valorificării potențialului antreprenorial al tinerii generații atât din Republica Moldova, cât și tinerilor refugiați. Astfel, tineri refugiați vor iniția sau vor dezvolta o afacere, beneficiind atât de suport consultativ și educațional, cât și de finanțare nerambursabilă sau credit cu porțiuni de grant.

În speranța unei colaborări eficiente, vă asigurăm de toată considerația noastră. Pentru orice întrebări sau detalii, ne puteți contacta la adresa de e-mail corespondenta@cntm.md, sau direct persoana de contact, Roman Banari, Secretar General al CNTM la numărul de tel: 079556429.

În spiritul celor menționate mai sus, primiți sincere considerații pentru eforturile Dvs. de a îmbunătăți calitatea vieții tinerilor din Moldova. Contăm pe o bună cooperare, așa cum prin conjugarea eforturilor putem asigura un impact semnificativ în dezvoltarea și implementarea politicilor naționale și locale de tineret.

Cu deosebită considerațiune,

Roman Banari

Secretar General al CNTM

Consiliul Național
al Tineretului din Moldova